

WANDELROUTE HOOG EN LAAG

6 kilometer

Het Amerongse Bos bestaat uit gemengd bos met naaldhoutvakken, oud eikenhakhout en oude beukenlanen. De ondergroei is weelderig met struiken, kruiden en varens. Op de grond ligt een flinke hoeveelheid dood hout, maar er is ook veel staand dood hout. Deze variatie zorgt voor een rijk dieren- en plantenleven. In oude holle bomen brengen vleermuizen, spechten en boommarters hun jongen groot.

STARTPUNT

De route (blauw) start bij Bezoekerscentrum Tabaksschuur Amerongen.

BEREIKBAARHEID

- Fietsenstalling tegenover Bezoekerscentrum Tabaksschuur Amerongen.
- De auto parkeren kan op de parkeerplaatsen bij Sportcomplex De

Burgwal in Amerongen.

- Bushalte Amerongse Berg van streekbus 50 (ca. 8 min lopen).

BEZOEKERSCENTRUM TABAKSSCHUUR AMERONGEN

Het Bezoekerscentrum is open op woensdag, zaterdag en zondag van 13.00 uur tot 16.00 uur.

HORECA

Bij Mas Montagne kun je terecht voor huisgemaakte taarten, lunch of een borrelplank. Gemaakt met biologische seizoensproducten uit de regio. Woensdag t/m vrijdag van 10.00 tot 17.00 uur, zaterdag en zondag van 10.00 tot 18.00 uur.

ROUTEBSCHRIJVING

AMERONGSE BOS

Aan de zuidkant van het Amerongse Bos ontmoeten twee grootheden elkaar: de Utrechtse Heuvelrug en de Nederrijn. Een groter contrast is nauwelijks denkbaar. De heuvelrug is hoog en droog. De rivier is nat en voortdurend in beweging. Deze combinatie trekt diverse planten en dieren aan. Het Amerongse Bos maakt deel uit van Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

1 AKKERS

Utrechts Landschap beheert een aantal oude akkers (engen) op de flanken van de heuvelrug. De geschiedenis van het landschap blijft hierdoor zichtbaar en vogels en insecten profiteren van het ecologische beheer. Tussen het graan groeien zeldzame akkerkruiden. Een deel van het gewas wordt niet geoogst en blijft in de winter staan. Vogels,

insecten en muizen eten van de zaden en schuilen tussen de planten. De zaden op de akkers trekken vogels aan als geelgors, putter en kneu. Ook de buizerd en kerkuil komen op de akkers af. Zij zijn vooral op jacht naar muizen.

TABAKSTEELT

In de omgeving van Amerongen staan diverse tabaksschuren. De warme zuidhelling van de Utrechtse Heuvelrug bleek in de zeventiende eeuw uitermate geschikt voor de teelt van tabak. Er ontstond een bloeiende tabaksteelt. Alle tabaksschuren in deze omgeving zijn op dezelfde wijze gebouwd. Stevige houten staanders met een dwarsverbinding vormen samen het 'gebint'. Het aantal gebinten bepaalde de lengte van de schuur: dat was soms wel 30 meter.

De schuren hebben openslaande deuren en ventilatiekleppen in de zijwanden, voor- en achtergevel. De tabaksbladeren werden in juli en augustus geplukt. De tabakker (tabaksteler) reeg de bladeren aan een stok en hing ze op in de schuur om te drogen. Als het regenachtig was, werden er kleine vuurtjes gestookt. Zodra de tabak droog was, bond de tabakker de bladeren tot bossen en perste deze tot balen.

UITZICHTPUNT

Links vind je een uitzichtpunt met bankje. Vanaf hier is het uitzicht over de uiterwaarden van de Nederrijn prachtig. Bij helder weer kun je de stuw in de Nederrijn en Wijk bij Duurstede zien liggen.

2

OUDE GROVE DENNEN

Dit is het oudste deel van het Amerongse Bos, met grove dennen van circa 230 jaar oud. Deze oude bomen verraden de rijke historie van het Amerongse Bos. Het Amerongse Bos behoort tot de oudere bossen van de provincie. Rond 1750 legden de kasteelheren van

Amerongen op de uitgestrekte heidevelden van de Amerongse Berg een bos aan om er te kunnen jagen, recreëren en voor de houtproductie. Kenmerkend voor oude bomen is de schors die als het ware platen vormt op de stam. Hoger in de boom heeft de schors een roodbruine kleur.

3

AMERONGSE BERG

Het Amerongse Bos kent de grootste hoogteverschillen van de heuvelrug. De hoogste top vormt de Amerongse Berg met zo'n 69 meter boven NAP. Twee kilometer verderop en ruim zestig meter lager liggen de uiterwaarden van de Nederrijn.

RECONSTRUCTIE GRAFHEUVEL

Op de Utrechtse Heuvelrug zijn diverse grafheuvels gevonden van meer dan 2800 jaar oud. Ze liggen op hogere punten in het terrein en moeten destijds van verre zichtbaar zijn geweest in het heidelandschap. Op deze plek ligt een reconstructie van zo'n prehistorische grafheuvel. In het Amerongse Bos liggen ook diverse echte grafheuvels.

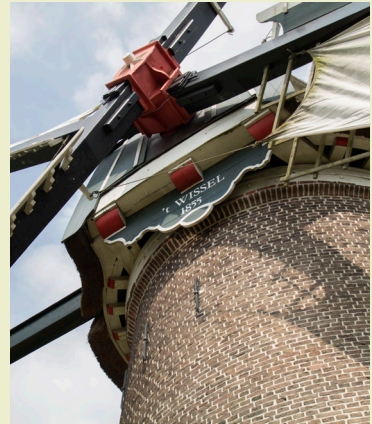
MOLEN 'T WISSEL

In Elst staat korenmolen 't Wissel (1855). De molen is in beheer van Utrechts Landschap. Met korenmolens werd graan gemalen voor het dagelijks brood. De molen is open als de wieken draaien (meestal op zaterdag).

4 GERIEFBOSJE EIKENHAKHOUT

In het verleden bestond het Amerongse Bos voor een groot deel uit eikenhakhout. Rechts ligt een 'geriefbosje' met eikenhakhout. Het is te herkennen aan de relatief dunne takken die op verhoudingsgewijs te dikke stammen staan. Het hakhout is een broedplek voor de spotvogel en nachtegaal. Het

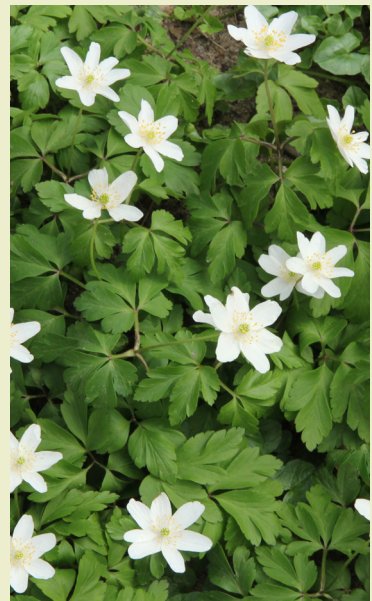
hout van deze bomen werd vroeger regelmatig gekapt en diende als geriefhout (stelen voor gereedschap, hout voor rasters, brandhout). De bast werd gebruikt in de leerlooierij. Tegenwoordig wordt het hout eens in de paar jaar gekapt ten behoeve van de windvang voor Molen 't Wissel.

5 HET ONDERLANGS

Je wandelt over een pad dat de naam Het Onderlangs draagt. De autoweg (bovenlangs) is eeuwenoud en vormde de doorlopende weg van Utrecht naar Arnhem over de flank van de stuwwal. Het onderlangse pad voert je over een steilrand en vormt het overgangsgebied tussen de Utrechtse Heuvelrug en de uiterwaarden. Dit overgangsgebied is voor de natuur van grote waarde. Het is enorm rijk aan dieren, bomen, planten en struiken, waaronder

bosanemoon, donkersporig bosviooltje en rivierkruiskruid. Landelijk geniet dit zeldzame hardhoutoibos onder andere bekendheid vanwege het voorkomen van het zeldzame slangenlook, een bieslookachtige wilde plant. In het hellingbos komen ook zomereik, gewone els, gewone es en in de struiklaag kardinaalsmuts, meidoorn en kruisbes voor.

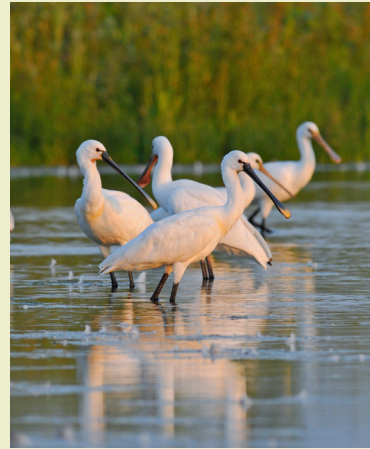

6

KWELMOERAS

Vanaf dit uitkijkplatform heb je ver uitzicht over de Amerongse Bovenpolder, die voor een groot deel bestaat uit kwelmoeras. Dit moeras wordt gevoed door schoon grondwater (kwel), afkomstig van de Utrechtse Heuvelrug. Er groeien bijzondere planten zoals de dotterbloem, waterviolier en

grote boterbloem. De lepelaar, visdief, grote zilverreiger en visarend vangen hun maal bij elkaar in het visrijke water. Het riet en de ruigte hebben aantrekkingskracht op vogels als de grote en vooral kleine karekiet. In de halfopen ruigtes zit de blauwborst en roodborsttapuit. Op het vogeleiland broedt de kluut.

UITKIJKPLATFORM

Vanaf het uitkijkplatform kijk je uit over de vogelrijke uiterwaarden met het kwelmoeras. In de verte zie je Kasteel Amerongen liggen. Dit kasteel is gebouwd in 1680. Het oorspronkelijke kasteel uit 1286 is in 1673 door de Fransen verwoest. Binnen een paar jaar werd op de oude fundamenten het nieuwe 'moderne' kasteel gebouwd.

Utrechts Landschap is een goed doel en beschermt al meer dan 95 jaar natuur en erfgoed in de provincie Utrecht. We kopen natuur en erfgoed aan om het te behouden voor toekomstige generaties.

De natuurorganisatie beheert inmiddels ruim 5.800 hectare natuur, 25 buitenplaatsen, 23 molens, Kasteel Loenersloot en Steenfabriek Bosscherwaarden. De meeste gebieden en monumenten zijn open voor publiek. Ons werk is mogelijk dankzij de steun van 36.000 donateurs (Beschermers), ruim 750 vrijwilligers en 81 bedrijfsvrienden. Wil je meedoen of meegenieten? Kijk op www.utrechtslandschap.nl.